

VARHAISKASVATUS OPH-465-2026, PAIKALLISET MUUTOKSET

1.2 Varhaiskasvatuksen paikallinen suunnittelu

Juvan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan ja hyväksytään suomen kielellä kuntatasoisena suunnitelmana. Suunnitelma perustuu Opetushallituksen varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2022) ja sitä täydentävään paikalliseen ohjaukseen. Suunnitelma julkaistaan Opetushallituksen ePerusteet-järjestelmässä sekä on saatavilla varhaiskasvatussyksiköissä myös paperiversiona.

Varhaiskasvatussuunnitelman laadinnasta, päivittämisestä ja kehittämisestä vastaa varhaiskasvatusjohtaja yhdessä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa. Suunnitelma toimii velvoittavana asiakirjana kaikissa Juvan kunnan varhaiskasvatuksen toimintamuodoissa ja yksiköissä.

Huoltajat ja lapset osallistuvat suunnitelman arviointiin ja kehittämiseen ensisijaisesti palautteen kautta. Saadun palautteen perusteella suunnitelmaa kehitetään vastaamaan paremmin lasten, perheiden ja henkilöstön tarpeita sekä varhaiskasvatuksen laadullisia tavoitteita.

Juvan varhaiskasvatus on osa kunnan sivistyspalveluita, joihin kuuluvat myös koulutus- ja vapaa-aikapalvelut. Toimintaa ohjaa Juvan kuntastrategia, ja varhaiskasvatuksen toteutuksessa huomioidaan kunnan hyvinvointisuunnitelma sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Varhaiskasvatuksen pedagogiikka toteutuu osana toimintakulttuuria, oppimisympäristöjä sekä kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuutta. Tavoitteena on eheä, koko päivän ajan jatkuva pedagoginen kokonaisuus, jossa toiminta on suunnitelmallista ja tavoitteellista. Toimintakäytäntöjä ja rakenteita arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti joustavan kokopäiväpedagogiikan periaatteiden mukaisesti.

Varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteet ovat linjassa seuraavien ohjaavien asiakirjojen kanssa:

- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022 ja paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma
- Juvan kuntastrategia 2026–2030
- Juvan hyvinvointisuunnitelma 2026–2030
- Juvan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

5.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet ja vastuut

Juvan varhaiskasvatuksessa tuki perustuu inklusiiviseen ja laadukkaaseen varhaiskasvatukseen. Lapsen tuki järjestetään ensisijaisesti lapsen omassa varhaiskasvatusryhmässä yhteistyössä huoltajien ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa. Päiväkodin johtaja vastaa tuen suunnittelusta, toteutuksesta ja dokumentoinnista yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa.

Tuen järjestämisessä vastuut jakautuvat seuraavasti:

- **Varhaiskasvatuksen opettaja:** vastaa lapsiryhmän pedagogisesta toteutuksesta, havainnoinnista ja vasun laadinnasta
- **Varhaiskasvatuksen erityisopettaja:** tukee arviointia, osallistuu suunnitteluun ja antaa pedagogista konsultaatiota
- **Päiväkodin johtaja:** vastaa tuen kokonaisprosessista, resurssien kohdentamisesta ja hallinnollisista ratkaisuista
- **Huoltajat:** osallistuvat suunnitteluun, arviointiin ja päätöksentekoon lapsensa tuesta
- **Monialaiset toimijat:** osallistuvat arviointiin ja tukitoimien suunnitteluun tarvittaessa

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu tuen tarpeen arviointiin, tukitoimien suunnitteluun ja henkilöstön pedagogiseen tukemiseen. Siirtymävaiheissa, kuten ryhmää tai esiopetukseen siirryttäessä, varmistetaan yhteistyössä huoltajien ja eri toimijoiden kanssa tuen jatkuvuus ja tiedonsiirto lapsen edun mukaisesti. Lapsen tuen suunnittelun ja toteutuksen kannalta välttämätön tieto siirretään siirtymätilanteissa varhaiskasvatusyksiköiden välillä sekä esiopetukseen.

Tiedonsiirron käytännöt:

- huoltajien kanssa käytävä siirtokeskustelu
- siirtopalaveri, johon osallistuvat lapsen kannalta keskeiset varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstöt
- kirjallinen dokumentointi lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan
- tarvittaessa monialaisen yhteistyön asiantuntijoiden osallistuminen siirtoon

Tiedonsiirrossa huomioidaan salassapito- ja tietosuojakäytännöt sekä huoltajien suostumus.

5.2.1 Lapsen ja huoltajan kanssa tehtävä yhteistyö

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on keskeinen osa lapsen tuen suunnittelua, toteutusta ja arviointia Juvan varhaiskasvatuksessa. Yhteistyö perustuu avoimeen vuorovaikutukseen, luottamukseen ja yhteiseen ymmärrykseen lapsen vahvuuksista ja tuen tarpeista.

Yhteistyötä tehdään päivittäisissä kohtaamisissa, keskusteluissa ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinnassa. Huoltajia kuullaan kaikissa lasta koskevissa tuen ratkaisuisissa ja tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös muiden asiantuntijatahojen kanssa huoltajien suostumuksella. Lapsen mielipiteitä ja toiveita huomioidaan ikä- ja kehitystason mukaisesti osana arjen toimintaa ja vuorovaikutusta.

5.2.2 Monialainen yhteistyö

Juvan kunnassa varhaiskasvatuksen monialainen yhteistyö toteutuu pääasiassa yhteistyössä Eloisan palveluiden kanssa. Yhteistyöhön osallistuvat tarvittaessa neuvola, lasten ja nuorten kuntoutusryhmä sekä lapsiperheiden palvelut. Lapsen tuen tarpeen arviointi käynnistyy yhteistyössä huoltajien kanssa, mikäli lapsen kasvuun, kehitykseen tai oppimiseen liittyy huolta. Tarvittaessa asia ohjautuu Eloisan kuntoutustiimin käsittelyyn, jossa arvioidaan jatkotoimenpiteet ja tarvittava tuki moniammatillisesti.

Monialaisen yhteistyön tavoitteena on varmistaa lapsen oikea-aikainen ja tarkoituksenmukainen tuki lapsen edun mukaisesti. Yhteistyö toteutetaan aina huoltajien kanssa ja heidän suostumuksellaan.

5.2.3 Varhennettu oppivelvollisuus

1.8.2026 alkaen käyttöön tulee termi varhennettu oppivelvollisuus (aiemmin pidennetty oppivelvollisuus). Se koskee lasta, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite ja joka tarvitsee enemmän aikaa oppimisen tavoitteiden saavuttamiseen.

Varhennetun oppivelvollisuuden myötä lapsi aloittaa esiopetuksen viisivuotiaana ja oppivelvollisuus alkaa kuusivuotiaana. Päätös valmistellaan monialaisessa yhteistyössä huoltajien, varhaiskasvatuksen henkilöstön ja asiantuntijoiden kanssa. Päätöksen tekee Juvan sivistystoimenjohtaja.

5.3.1 Yleinen tuki

Yleinen tuki kuuluu kaikille lapsille ja sitä toteuttaa koko varhaiskasvatuksen henkilöstö. Tuki toteutuu osana arjen pedagogisia ratkaisuja, kuten toiminnan eriyttämisenä, ryhmien joustavana muunteluna, oppimisympäristöjen muokkaamisena sekä selkeään päiväjärjestyksen ja kuvatuun hyödyntämisenä.

Juvalla yleisen tuen suunnittelussa ja arvioinnissa käytetään yleisen tuen tarkistuslistaa, jota käsitellään säännöllisesti henkilöstön kanssa. Sen avulla arvioidaan pedagogisia käytäntöjä, oppimisympäristöjä ja tukitoimia sekä vahvistetaan ennaltaehkäisevää ja suunnitelmallista tukea. Lisäksi yleiseen tukeen sisältyy varhaiskasvatuksen erityisopettajan antama osa-

aikainen tuki ja konsultaatio. Tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista varhaisessa vaiheessa.

5.3.2 Tehostettu tuki

Mikäli yleisen tuen koetaan olevan riittämätöntä lapsen kasvun ja kehityksen turvaamiseksi, arvioidaan tehostetun tuen tarvetta. Tehostettu tuki muodostuu suunnitelmallisista ja säännöllisistä tukitoimista, joista voi olla käytössä samanaikaisesti useita pedagogisia, rakenteellisia ja hoidollisia tukimuotoja. Tuen tarve perustuu lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjattuihin havaintoihin, käytettyjen tukitoimien arviointiin, oppimisympäristöjen tarkasteluun sekä huoltajien ja lapsen kanssa tehtävään yhteistyöhön. Tarvittaessa arvioinnissa voidaan hyödyntää monialaista asiantuntijuutta, ja myös huoltajat voivat pyytää tuen riittävyden arviointia. Tehostetusta tuesta tekee päätöksen varhaiskasvatusjohtaja huoltajien kuulemisen jälkeen. Tuen toteutumista ja käytössä olevia tukitoimia arvioidaan vähintään kerran vuodessa, ja tuki voidaan tarvittaessa purkaa tai sitä voidaan vahvistaa erityiseksi tueksi. Tuen jatkuminen tai päättyminen arvioidaan aina monialaisessa yhteistyössä, ja huoltajien kanssa käydään arviointikeskustelu ennen päätöstä. Siirtymävaiheissa varmistetaan tuen jatkuvuus ja laaditaan tarvittaessa päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma.

5.3.3 Erityinen tuki

Mikäli yleisen ja tehostetun tuen tukimuodot eivät ole riittäviä, asiasta keskustellaan aina ensin huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjattujen havaintojen, tuen tarpeiden, käytettyjen pedagogisten tukitoimien ja oppimisympäristön järjestelyjen arvioinnin sekä huoltajien kuulemisen perusteella varhaiskasvatusjohtaja tekee tarvittaessa hallintopäätöksen erityisestä tuesta. Erityinen tuki suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhteistyössä varhaiskasvatuksen henkilöstön, varhaiskasvatuksen erityisopettajan, huoltajien sekä mahdollisten monialaisten asiantuntijoiden kanssa. Tuki sisältää yleisessä ja tehostetussa tuessa käytettyjen menetelmien lisäksi rakenteellisia tukitoimia sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajan vahvaa tukea. Erityisen tuen toteutumista ja tukitoimia arvioidaan vähintään kerran vuodessa, ja erillinen lausunto ei ole välttämätön päätöksen tekemiseksi. Tuen jatkuminen tai päättyminen arvioidaan aina monialaisessa yhteistyössä, ja huoltajien kanssa käydään arviointikeskustelu ennen päätöstä. Siirtymävaiheissa varmistetaan tuen jatkuvuus ja lapsen hyvinvoinnin turvaaminen sekä tarvittaessa laaditaan päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma.

5.4 Lapsen tuen arviointi

Tuen tarpeen arviointi käynnistyy varhaiskasvatuksen henkilöstön havainnoista, huoltajien kanssa käytävistä keskusteluista tai monialaisen yhteistyön kautta.

Arviointiprosessi etenee seuraavasti:

1. Pedagoginen havainnointi ja dokumentointi arjen toiminnassa
2. Keskustelu huoltajien kanssa ja yhteinen tilannearvio
3. Pedagogisen tuen kokeilu ja seuranta ryhmässä
4. Arviointikeskustelu varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa
5. Tarvittaessa monialaisen asiantuntijayhteistyön käynnistäminen
6. Johtopäätös tuen tasosta ja tukitoimista sekä kirjaaminen vasuun

Päiväkodin johtaja vastaa siitä, että arviointiprosessi toteutuu suunnitelmallisesti ja että lapsen tuen tarpeeseen reagoidaan viivytyksettä.

Tuen seuranta, arviointi ja vaikutusten arviointi

Tuen toteutumista seurataan säännöllisesti osana lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Seurannan käytännöt:

- päivittäinen havainnointi ja kirjaaminen arjen tilanteissa
- säännölliset tiimipalaverit, joissa arvioidaan tukitoimien toimivuutta
- varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatio ja seuranta
- huoltajakeskustelut vähintään kerran toimintavuodessa tai tarvittaessa useammin

Tuen vaikuttavuutta arvioidaan suhteessa lapsen kehitykseen, hyvinvointiin ja oppimisen edellytyksiin. Tarvittaessa tukitoimia muutetaan joustavasti ilman viivettä.

5.5 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma tuen aikana

Juvan kunnassa varhaiskasvatuksen opettaja vastaa lapsen varhaiskasvatussuunnitelman (vasu) laadinnasta ja arvioinnista. Tarvittaessa varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu suunnitteluun, arviointiin sekä vasu-keskusteluihin.

Lapsen vasun lähtökohtana ovat lapsen vahvuudet ja mielenkiinnon kohteet, jotka ohjaavat pedagogista toimintaa ja oppimisympäristöjen järjestämistä. Tuen suunnittelu perustuu pedagogiseen dokumentointiin ja havainnointiin, ja tukitoimista sovitaan yhdessä huoltajien kanssa.

Tehostetun ja erityisen tuen osalta vasu-keskustelu käydään toimintakauden alussa, ja tukitoimia arvioidaan säännöllisesti vuoden aikana. Huoltajien kanssa toteutetaan vähintään vuosittainen arviointikeskustelu, ja tarvittaessa järjestetään lisäkeskusteluja monialaisen yhteistyön tueksi.

5.6 Hallintopäätökset

Tuen järjestämiseen liittyvät hallintopäätökset tehdään voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Juvalla tehostetusta ja erityisestä tuesta tehdään hallintopäätös, jonka tekee varhaiskasvatusjohtaja.

Hallintopäätös prosessi sisältää:

- huoltajan ja lapsen kuulemisen
- päätöksen laatimisen
- päätöksen muuttamisen tai kumoamisen tarvittaessa

Hallintopäätökset dokumentoidaan asianmukaisesti Daisy-toiminnanohjausjärjestelmässä ja huoltaja saa päätöksestä tiedoksiannon Suomi.fi-viestillä.

5.7 Paikallisesti tarkennettavat asiat

Juvan varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatuksen tuen järjestämisen paikalliset käytännöt perustuvat inklusiiviseen toimintatapaan, jossa tuki järjestetään ensisijaisesti lapsen omassa ryhmässä. Tuen järjestämistä ohjaa varhaiskasvatuslaki, Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022 sekä Juvan kunnan paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma.

Tuen järjestämistä ohjaavat paikalliset periaatteet ja käytännöt

Juvalla tuki rakentuu kolmiportaisen mallin mukaisesti (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki). Tuen lähtökohtana ovat lapsen vahvuudet, yksilölliset tarpeet sekä oikeus osallistua ryhmän toimintaan täysipainoisesti. Tuki toteutetaan pedagogisin, rakenteellisin ja tarvittaessa hoidollisin keinoin.

Tuen järjestämisessä keskeisiä periaatteita ovat:

- inklusiivisuus ja lapsen osallisuus
- varhainen tuki ja ennaltaehkäisevä työ
- joustavat pedagogiset ratkaisut
- huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Tuen tarpeen arviointi, käynnistäminen ja vastuut

Tuen tarve tunnistetaan varhaiskasvatuksen henkilöstön havainnoinnin, huoltajien kanssa käytävien keskustelujen tai monialaisen yhteistyön kautta.

Vastuut jakautuvat seuraavasti:

- Varhaiskasvatuksen opettaja: pedagoginen vastuu, havainnointi ja VASUn laatiminen
- Varhaiskasvatuksen erityisopettaja: pedagoginen tuki, arviointi ja konsultaatio
- Päiväkodin johtaja: tuen kokonaisvastuu, resurssit ja hallinnolliset ratkaisut
- Huoltajat: osallistuminen suunnitteluun, arviointiin ja päätöksentekoon
- Monialaiset toimijat: osallistuminen tarpeen mukaan arviointiin ja tukitoimien suunnitteluun

Tuen aloittamisesta, muuttamisesta ja päättämisestä tehdään tarvittaessa hallintopäätökset voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Tuen toteuttaminen (pedagogiset, rakenteelliset ja hoidolliset tukimuodot)

Tuki toteutetaan ensisijaisesti pedagogisina ratkaisuna, kuten:

- toiminnan eriyttäminen
- pienryhmätoiminta ja ryhmien joustava muuntelu
- oppimisympäristöjen muokkaaminen
- kuvatuon ja struktuurin käyttö

Rakenteellista tukea toteutetaan mm. henkilöstöresurssien kohdentamisella ja ryhmäjärjestelyillä. Hoidollinen tuki toteutuu lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaisesti osana arkea. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja antaa osa-aikaista tukea ja pedagogista konsultaatiota kaikilla tuen tasoilla.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja tuen dokumentointi

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (VASU) toimii tuen suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin keskeisenä asiakirjana. VASU perustuu lapsen vahvuuksiin, kiinnostuksen kohteisiin sekä pedagogiseen havainnointiin. Tehostetun ja erityisen tuen aikana VASU tarkistetaan säännöllisesti ja tukitoimet kirjataan selkeästi. Huoltajat osallistuvat VASU-prosessiin ja arviointiin vähintään kerran toimintavuodessa.

Tuen vaikutusten seuranta ja arviointi

Tuen toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan jatkuvasti osana varhaiskasvatuksen arkea.

Seuranta toteutuu:

- päivittäisen havainnoinnin kautta
- tiimipalavereissa
- varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatioissa
- huoltajakeskusteluissa

Tukea muutetaan joustavasti lapsen tarpeiden mukaan ilman viivettä.

Monialainen yhteistyö

Monialainen yhteistyö toteutetaan pääasiassa Eloisan palveluiden kanssa, mukaan lukien neuvola, kuntoutuspalvelut ja sosiaalipalvelut. Yhteistyön tavoitteena on varmistaa lapsen oikea-aikainen ja tarkoituksenmukainen tuki. Kaikki monialainen yhteistyö tehdään huoltajien suostumuksella ja heidän kanssaan yhteistyössä.

Siirtymävaiheet ja tiedonsiirto

Siirtymävaiheissa (esim. ryhmävaihdot ja esiopetukseen siirtyminen) varmistetaan tuen jatkuvuus.

Tiedonsiirto toteutetaan hallitusti:

- huoltajien kanssa käytävissä siirtokeskusteluissa
- siirtopalavereissa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstön kesken
- kirjallisella dokumentaatiolla lapsen VASUssa

Tiedonsiirrossa noudatetaan tietosuoja- ja salassapitomääräyksiä.

Varhennettu oppivelvollisuus

Varhennettuun oppivelvollisuuteen liittyvä prosessi toteutetaan monialaisessa yhteistyössä huoltajien, varhaiskasvatuksen henkilöstön ja asiantuntijoiden kanssa. Päätöksen tekee sivistystoimenjohtaja. Tavoitteena on varmistaa lapsen oikea-aikainen siirtyminen esiopetukseen ja oppivelvollisuuden piiriin hänen yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti.

Hallintopäätökset ja menettelytavat

Tehostettua ja erityistä tukea koskevat hallintopäätökset tekee varhaiskasvatusjohtaja.

Hallintopäätösprosessi sisältää:

- huoltajan ja lapsen kuulemisen
- päätöksen valmistelun ja perustelun
- päätöksen dokumentoinnin Daisy-toiminnanohjausjärjestelmään
- tiedoksiannon huoltajalle Suomi.fi-viestillä

Päätöksiä voidaan muuttaa tai kumota lapsen tuen tarpeen muuttuessa.

Yhteistyö huoltajien ja lapsen kanssa

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on keskeinen osa tuen toteuttamista. Yhteistyö perustuu avoimuuteen, luottamukseen ja lapsen edun ensisijaisuuteen. Lapsen mielipide huomioidaan ikätason mukaisesti kaikissa tuen vaiheissa.